

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W LUBLIŃCU

42-700 Lubliniec, ul. Dworcowa 17

☎ centr.: (034) 356-32-85, 356-26-74

☎ fax: (34) 356-32-85

✉ psse.lubliniec@wp.pl

Lubliniec, dnia 24 stycznia 2020 r.

NS-HKiŚ-4560-22-1/20

**Obszarowa ocena jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi
w wodociągach tworzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę,
na terenie gminy Pawonków za rok 2019**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu, działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59), art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 r., poz. 1437 z późn. zm.), § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) oraz w oparciu o okresowe oceny jakości wody przedstawia ocenę obszarową jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi.

Producenci wody.

Za jakość wody wodociągowej przeznaczanej do spożycia przez ludzi, na terenie gminy Pawonków, odpowiedzialni są:

- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna „Lepszy Byt”, Pawonków, ul. Spółdzielcza 1 (wodociąg sieciowy Pawonków),
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Dobrodzieniu, ul. Piastowska 25 (wodociąg sieciowy Łagiewniki Małe),
- Gmina Pawonków (wodociągi sieciowe: Lisowice – Draliny i Solarnia).

Informacje dotyczące produkcji i jakości wody.

Jakość i sposoby uzdatniania wody.

Urządzenia wodociągowe wchodzące w skład zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi:

- wodociąg sieciowy Pawonków (ok 425 m³/dobę), zasilany jest z ujęcia głębinowego w Kośmidrach gdzie woda jest odżelaziana i pozbawiana przykrego zapachu. Wodociąg zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Pawonków, Kośmidry, Koszvice, Skrzydłowice, Gwoździany, Łagiewniki Wielkie,
- wodociąg sieciowy Łagiewniki Małe (ok 55,6 m³/dobę), zasilany jest z ujęcia w Bzinicy Starej,
- wodociąg sieciowy Solarnia (ok 42,5 m³/dobę), zaopatrywany jest w wodę kupowaną od gminy Lubliniec. Wodociąg zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Solarnia i Lipie Śl.,
- wodociąg sieciowy Lisowice - Draliny (ok 57,5 m³/dobę) zaopatrywany jest w wodę kupowaną od gminy Kochanowice.

Ocenę jakości wody wydaje się w celu poinformowania konsumentów o jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W LUBLIŃCU

42-700 Lubliniec, ul. Dworcowa 17

☎ centr.: (034) 356-32-85, 356-26-74

☎ fax: (34) 356-32-85

✉ psse.lubliniec@wp.pl

Wielkość produkcji lub zakupu.

Ilość rozprowadzanej wody na terenie gminy – ok. 580,6 m³/dobę.

Liczba ludności zaopatrywana w wodę.

W gminie Pawonków w wodę z wodociągów publicznych zaopatrywanych jest ok. 5989 osób.

Podstawowe informacje o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę:

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 12 punktów kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W 2019 roku pobrano, w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej, 46 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągów sieciowych na terenie gminy Pawonków.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) w ciągu 2019 r. kwestionowano pod względem fizykochemicznym jakość 9 próbek wody pobranych z wodociągów sieciowych: Lisowice - Draliny (1 próbka - mętność), Łagiewniki Małe (2 próbki – mętność), Pawonków (6 próbek: 1 próbka - mętność, 1 próbka - żelazo, 4 próbki – fluorki).

Reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody.

Pomimo stwierdzenia w próbkach wody parametrów fizykochemicznych o wartości wyższej od dopuszczalnej nie odnotowano zachorowań wodozależnych o potwierdzonej etiologii.

Prowadzone postępowania administracyjne.

W 2019 roku w stosunku do eksploatatora wodociągu sieciowego Pawonków prowadzono 3 postępowania administracyjne w zakresie jakości wody.

1. W związku z ponadnormatywną zawartością związków żelaza w wodzie eksploatator podjął działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowej. Badanie próbek wody pobranych po ich zakończeniu udowodniły doprowadzenie jakości wody w badanym zakresie do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) co skutkowało umorzeniem postępowania administracyjnego.
2. W wodzie z sieci wodociągowej Pawonków stwierdzono ponadnormatywną zawartość fluorków, w związku z czym dnia 20 sierpnia 2019 roku eksploatator sieci wodociągowej Pawonków wystąpił z wnioskiem o udzielenie zgody na odstępstwo od wymagań jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Lublińcu po zapoznaniu się z wnioskiem dostarczonym przez Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną „Lepszy Byt” 42-772 Pawonków, ul. Spółdzielcza 1, udzielił zgody na odstępstwo od wymagań jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi w wodociągu sieciowym Pawonków, do dnia 17.10.2022 r., w zakresie zawartości w niej fluorków, określając najwyższą dopuszczalną wartość kwestionowanego parametru do 2,0 mg/l (decyzja nr NS-HKiŚ-432-21/19 z dnia 18.10.2019 r.).
3. Z uwagi na powyższe wydano decyzję nr NS-HKiŚ-432-12/19 z dnia 5.11.2019 r. stwierdzającą przydatność wody do spożycia przez ludzi na warunkach przyznanego odstępstwa.

Ocenę jakości wody wydaje się w celu poinformowania konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W LUBLIŃCU

42-700 Lubliniec, ul. Dworcowa 17

☎ centr.: (034) 356-32-85, 356-26-74

☎ fax: (34) 356-32-85

✉ psse.lubliniec@wp.pl

Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne lub gminę.

W związku z przekroczeniami parametrów dotyczących mętności i żelaza eksploatacysty ww. sieci wodociągowych podjęli działania naprawcze polegające na płukaniu sieci wodociągowych. Badania próbek wody pobranych po zakończonych działaniach udowodniły doprowadzenie wody w badanym zakresie do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Działania naprawcze prowadzone w celu wyeliminowania ponadnormatywnej zawartości fluorków w wodzie do spożycia nie przyniosły oczekiwanych efektów w związku z czym eksploatacysta sieci wodociągowej Pawonków wystąpił z wnioskiem o udzielenie zgody na odstępstwo od wymagań jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi, do czasu opracowania i wdrożenia skutecznych metod obniżenia zawartości fluorków w wodzie.

Szacowanie ryzyka zdrowotnego konsumentów.

O jakości wody decydują wskaźniki mikrobiologiczne oraz fizykochemiczne.

Żelazo występuje w wodach głębinowych w sposób naturalny w ilościach zależnych od budowy i składu mineralnego podłoża. Poza tym źródłem żelaza mogą być ścieki przemysłowe, korozja rur i wody kopalniane. W wodzie wodociągowej podwyższone stężenie żelaza występuje w przypadku nieprawidłowo prowadzonego uzdatniania, tzw. odżelaziania. Woda zawierająca żelazo w ilościach powyżej 0,3mg/l (norma 0,2 mg/l = 200µg/l) powoduje powstawanie plam na urządzeniach sanitarnych, na pranej bieliźnie, w czasie gotowania może zmienić swe cechy fizyczne i wpływać na apetyczność potraw. Jeżeli woda zawiera zwiększone ilości żelaza, w sieci wodociągowej mogą rozwijać się nitkowate bakterie żelaziste. Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia, brak jest podstaw do określenia wartości stężenia żelaza w wodzie przeznaczonej do spożycia, której przekroczenie stwarzałoby zagrożenie dla zdrowia ludzi

Ponadnormatywna mętność wody może być spowodowana obecnością w niej gliny, ilów, związków żelaza, manganu, substancji humusowych i mikroorganizmów. Zawiesiny powodujące mętność wody mogą w istotny sposób ograniczać skuteczność ewentualnej dezynfekcji, zapewniając ochronę mikroorganizmom. Widoczne zmętnienie wody może mieć także negatywny wpływ na jej akceptowalność przez konsumentów. Mętność sama w sobie (np. wynikająca z zawartości substancji mineralnych w wodach podziemnych) nie zawsze stanowi zagrożenie dla zdrowia. Jest ona ważnym wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie.

Fluorki naturalnego pochodzenia, przenikające do wody z utworów geologicznych mogą w niej występować w stężeniach wyższych niż akceptowalne nie stwarzając zagrożenia ostrą toksycznością. Podstawowym możliwym następstwem korzystania z wody do spożycia o zawartości fluorków w wodzie nie przekraczających wartości 2 mg/l jest łagodna fluorozą szkliwa, której wystąpienie jest możliwe u części mieszkańców zaopatrywanych w wodę z wodociągu sieciowego Pawonków. Częstość występowania powyższych zmian może w praktyce wahać w szerokich granicach i wynosić od kilkunastu do kilkudziesięciu %, zależnie od podatności osobniczej, sposobu żywienia, stosowanych środków higieny jamy

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W LUBLIŃCU

42-700 Lubliniec, ul. Dworcowa 17

---

 centr.: (034) 356-32-85, 356-26-74   fax: (34) 356-32-85   psse.lubliniec@wp.pl

---

ustnej. Możliwe zmiany polegają przede wszystkim na plamkowatych przebarwieniach szkliva oraz zmniejszeniu przejrzystości w świetle sztucznym, co w większości przypadków uchwytne jest jedynie w badaniu stomatologicznym. Zmiany te mają charakter wyłącznie defektu kosmetycznego i nie wiążą się ze zwiększoną podatnością na próchnicę ani innymi niekorzystnymi zmianami zdrowotnymi.

Bibliografia:

1. <https://gis.gov.pl/kategoria/zywnosc-i-woda/woda-uzytkowa-i-kranowka/zalecenia-i-zagrozenia>
2. Opinia PZH Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego z dnia 29 lipca 2019 r.

Ocenę jakości wody wydaje się w celu poinformowania konsumentów o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.